

SZÉKELY UJSÁG

egyesülve a
SZÉKELYHIRLAP-pal

(GAZETA SĂCUIASCĂ)
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

fuzionat cu
ZIARUL SĂCUESC

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
KOVACS-HIRLAPIRODA, Str. Voevodul Mihailu
1. szám.

Redactor responsabil și editor — Felelős szerkesztő, kiadó
Kovács J. István

Redacția și administrația:
BIROU DE ZIARĂ KOVACS
Ștrada Voevodul Mihailu 1.

Buzát szenteltünk

A tavaszi életsarjadzásnak egyik legszebb, leglélekemelőbb ünnepe a buzászentelés. A keresztek, templomi zászlók alatt áhitatos lélekkel fohászkodók ahogy ellepik a mezőt, ahogy a pap ajkáról zeng az imádság s ahogy a szentelt víz ráhull a világ négy tája felé végtelenségbe vesző zöld gabonaföldekre, lehetetlen meghatódottság nélkül el ne gondolkozni, meg ne döbbenni a Gondviselés erején, mely valósággal a tenyerén tart mindannyiunkat. Mert mi történne, ha egyszer, egy májusra nem rügyeznének a fák, nem borulna úde zöldéletbe a mező? Mi lenne, ha egyszer, csak egyetlen egyszer, sehol se pattanna csirába az elvetett mag, ha szürkén, sárosan, csatakosan maradna a föld és csödrén merednének elő a fák széltől hajlongó ágai? Mi lenne, ha perzselne a nap és elmaradna az eső, vagy ha egyszer hiába várnók a hó elolvadását, a meleg, tavaszi, páradus lehetet, ha egyszer nem teremne kenyérnek való a világon?

Gondolatok-e erre?

S a mi nagy tudományunk, nagy felkészültségünk, törtető akarattunk, hogy meg kell torpanjon csak néhány ilyen gondolatra.

A kenyér, az élet az Isten markában van s az ember, aki mindenképpen szabadulni szeretne ennek a vasmaroknak gyámolító simogatása alól, egyszerre semmi lesz, egyszerre elvesz minden okoskodásával, alkotásával, tudományával, — ha egyetlen egyszer nem jön tavasz a tél után.

Elgondolni is rettenetes, hogy a mai felajzott világban mi történhetne, ha véletlenül nem az Isten, hanem emberi erő irányíthatná a természetet is. Rettenő elfogultságával, borzasztó önzésével hány millió, hány száz millió ember pusztulna éhen azért, mert ellenségnek tekintenék. Micsoda örült bosszu uralkodna, milyen rettenetes szenvedés szakadna a világra, ha a tavaszt véletlenül valaki kisajátíthatná magának.

Gondolatok-e erre?

A feleletet azok adták meg, akik térdre borulva áldást kértek a tavaszi pompába öltözött földre s akik a keresztek és templomi zászlók alatt nem csak örvendeztek, hanem hálát is adtak Istennek azért, hogy a zord tél után mindig tavasz, áldott, csiráztató, termelő meleg következik.

A mindennapi kenyérünket... száll, szárnnyal az ima az ég felé és milyen megnyugtató, milyen boldogító érzés, hogy ennek a mindennapi kenyérnek a jövője csak egyedül az Isten kezében van.

(F-I)

Călinascu miniszterelnök beszéde a céhek május elsejei kongresszusán

București, máj 3

Hétfőn, május elsején tartották meg a céhek kongresszusát Bucureștiben, melyen résztvett Călinascu miniszterelnök, valamint Bujoiu, Ralea, Slavescu, dr. Marinescu és Titeanu miniszterek.

Ralea munkaügyi miniszter rámutatott arra, milyen helyesen cselekedett a munkásság, mikor az osztályharcos szindikátusok helyett az irányított szindikátusokba tömörült. A munkásság bizalommal viseltetik a rendszer politikájával szemben. A miniszter ezután felsorolta az új rendszer reformjait.

Călinascu miniszterelnök szólt fel ezután s összefoglalta az új rendszer előnyeit.

— Amit az állítólagos demokrácia nem tudott megtenni, — mondta a miniszterelnök — megtette a tekintélyrendszer a munkásság iránti szeretetből. Természetes, hogy mindez nem lett volna lehetséges Őfelsége megértése, kezdeményezése és bátorítása nélkül. Elsősorban neki köszönhetők a nagy változások. A munkásság képviselői ünnepélyesen kijelentették, hogy gondot fordítanak a hadsereg felszerelésére. Legőszintűbb köszönetet kifejezve, kijelentem, hogy az országot

meg kell védeni s ebben a tekintetben mindent meg kell tenni.

— Egy szomszédország sajtójában nemrég bizonyos követeléseknek adtak hangot Romániával szemben s egy másik hatalom állítólagos támogatására hivatkoztak. Hasonló megnyilvánulások nem szolgálják a jó szomszédság és barátság ügyét, amelyet kívánunk s nem járulnak hozzá a helyzet tisztázódásához.

Egyetlen idegen hatalom illetékes képviselője sem tett soha olyan javaslatot, hogy áldozatot hozunk az ország területével kapcsolatban.

Nehogy bátorítást nyújtsak hasonló kísérletre, kényszerítve érzem magam s helyesnek tartom megállapítani: a román kormány politikája

a területi épség és méltóság politikája mindenkiel teljes egyetértésben.

Határozottan ki kell jelentenem, hogy Románia jó szomszédi és baráti kapcsolatokat kíván az összes környező államokkal, kész ezeknek a kapcsolatoknak a megerősítésén dolgozni úgy kulturális, mint gazdasági tekintetben, de nemzeti területünk elleni minden kísérlet teljes ellenállásunkba ütközik.

Ez nem a kormány, vagy egy csoport politikája, hanem az ország politikája, nemzeti politika, a nemzeti egység megőrzése eszméjének jegyében. Az ország fel van készítelve.

A kongresszus résztvevői lelkesen éljelezték ezután Károly király Őfelségét. A következő szónok Eftimie Gherman, a bányamunkások és az erdélyi munkások nevében beszélt. Gh. Gheorgescu a magántisztviselők G. Teodoru pedig a textil és ruházati ipari munkások céhe nevében. Beszédek után a gyűlés Călinascu miniszterelnök kijelentései alapján határozati javaslatot fogadott el.

A résztvevők ezután oszlopokba sorakoztak s elhaladtak a királyi palota előtt, ahol Őfelsége az erkélyről üdvözölte a munkásokat, majd koszorút helyeztek el az ismeretlen katonasírnál.

Május 23-ig ki kell töltenie a lakásnyilvántartási könyvecskéket

A rendőrség lapunk útján is felhívja a közönség figyelmét, hogy a lakásnyilvántartási könyvecskék városunkba megérkeztek és a dohánylejárású helyeken kaphatók. Minden háztulajdonos köteles 2 példányban megvásárolni azokat és a valóságnak megfelelő adatokkal kitölteni, május 23-ig a rendőrséghez benyújtani. Akik a rendelkezésnek eleget nem tesznek, szigorúan büntetnek.

Az ellenőrző könyvecskék kitöltésére vonatkozóan leközöljük az alábbi tájékoztatást:

A Monitorul Oficial 1. évi február 15-én megjelent 38. számában közzétett az ingatlan törvény végrehajtási utasítása, melynek értelmében a háztulajdonosok kötelesek bérletheiről valamint a főbérlet albérlőikét bejelenteni. Ez vonatkozik úgy a szerződéses bérleltre, mint a szóbeli megegyezés alapján bérletre.

lakókra. A bejelentés nyomtatott űrlapon történik, aminek a neve „ingatlan könyve”, (cartea imobilului), amit két példányban kell kitölteni. Egyik példány láttamozva a tulajdonosnál marad, míg a második példányt a népesedési hivatal őrzi. Többek közt az is feltüntetendő, hogy légítamadások esetén a bérlet milyen kötelezettségeknek kell, hogy eleget tegyen. Ezen kívül még négyféle űrlap is kitöltendő:

Az első a tulajdonos, vagy megbízottja tölti ki s szól az egész ingatlanról, feltüntetve benne az összes lakókat is. A második lapot a lakók töltik ki, hogy milyen célokra használja fel a lakás különböző részeit (butorozott szoba, műhely, iroda, stb.) s ezeket kik lakják, kik használják, személyi adataik, rádió engedélyeiknek, autójának stb. száma. Ebbe a lapba beírandók a cselédek is. A harmadik

„DACIA“ sorsjegy nagyáruda játékosai

ujabban a következő nagy nyereményeket nyerték

6,000.000.- nyert 62.312
1.000.000.- nyert 11.138, 40.840, 45.022, 378.574, 707.016.
200.000.- nyert 5.335, 16.628, 25.610, 25.635.586, 39.654, 51.329, 1.366
63.760, 78.672 számú sorsjegy, továbbá
54 drb 100.000 lejes nyeremény.

„DACIA“ főelárusító RÉVÉSZ ERNŐ Tg.-Mures, „CULTURA“ könyvkereskedés és R. T

„DACIA“ helyi képvisellete és árusítása: BIROU DE ZIARE KOVÁCS.

lapra az időközben történő változások vezetnek be. A negyedik lapon a vendégek, átlazóban levő lakók azonnali bejelentése történik.

A nyilvántartóban levő adatokat úgy a pénzügyi, mint a katonai hatóságok szükség szerint felhasználhatják. Fontos rendelkezése a könyvecské kezelésének, hogy ha bárhol,

hacsak egy éjszakára is, akár pénzért, akár ingyen is valakinek szállást adnak, még ha az illető ugyanabból a helységről való is, másnap reggel a négyes számú nyomtatványon, mely 3 lejért kapható a dohánytőzsdeben, bejelentendő a rendőrségen.

Szükséges felvilágosításokkal a rendőrség szogál a hivatalos órák alatt.

Kik mentesek a katonai gyakorlatok alól a földmívelési munkálatokkal kapcsolatosan

A Földmívelésügyi Miniszterium, a földmívelési munkálatokra vonatkozóan az illetékes osztályfőnökökkel egyetértve, a mozgósítás alól való mentességet a következő szükséges feltételekhez szabta:

100 hektárnál nagyobb területű művelhető birtokoknál felmenthető:

1. A tulajdonos, ha személyesen igazgatja birtokát, vagy ennek jószágigazgatója.
2. Egy-egy vezető minden el nem rekvirált traktor mellé.
3. Egy lakatos minden két el nem rekvirált traktor mellé, egy cséplőgarnitúra, valamint az illető üzem gazdasági gépei mellé.
4. Egy kovács.
5. Egy ács.
6. Egy aligazgató vagy könyvelő pénztárnok, ha az illető üzem tulajadja a 250 hektár szántóterületet.

Azoknál a művelhető birtokoknál, amelynek területe 50—100 hektárig terjed:

1. A tulajdonos, ha személyesen foglalkozik birtokával, vagy a jószágigazgatója.

Az összes mezőgazdasági üzemeknél 50 hektár szántótól felfelé:

1. Egy ember minden 6 igásló mellé (az első 30 napban).
2. Egy ember minden 10 igás ökör mellé (az első 30 napban).

A tenyészállat nevelők, vagy haszonállat nevelők (tej, hú, szőrme):

1. A tulajdonos, ha személyesen foglalkozik a tenyésztéssel, vagy a tenyésztő külön vezetője.
2. Egy képesített gondozó minden 10 mén mellé.
3. Egy képesített gondozó minden 10 bika, vagy 10 fajtehén mellé.
4. Egy képesített juhász minden 200 juh, vagy berbecs mellé.
5. Egy képesített gondozó minden 15 kan, vagy malacozó gölyve mellé.
6. Egy képesített gondozó 200 róka, vagy nyul stb. mellé.

A szőlőmívelés, gyümölcsfák, valamint a zöldséges kertek megművelésére:

A tulajdonos, ha személyesen foglalkozik a kitermeléssel vagy ennek külön képesített vezetője. Oltott szőlőknél, amelyek legalább 5 hektár termőterülettel bírnak. Gyümölcsösök, amelyek legalább 5 hektár kiterjedéssel bírnak. Zöldséges kertek, amelyek legalább 3 hektár kiterjedéssel bírnak: 1. Pincemester, 10 hektárnál nagyobb szőlők mellé 1. segédvezető. 1 kádár, a 25 hektár nál nagyobb szőlők mellé egy segédvezető, 25 hektárnál nagyobb gyümölcsösök mellé, 1 segédvezető 10 hektárnál nagyobb zöldségesek mellé. Minden el nem rekvirált traktor mellé, mely a Mezőgazdasági Kamaráknak, vagy magánosoknak (tulajdonát képezi, egy soffit lehet mentesíteni. Ugyanazon négy el nem rekvirált traktor mellé egy lakatost.

A cséplőfelszerelések mechanikus tulajdonosait minden év április 15-től október 1-ig fel lehet menteni.

A kisgazdasági birtokok részére:

Minden olyan falu részére, mely 50 családnál többet számlál, felmenthető: 1 patkoló kovács, 1 kerekes, ács, 1 gazdasági és szállászetű gépek megjavítására szükséges lakatos, 1 szíjgyártó, 1 paraszthalmom gőz- vagy motorhajtású malom vezetéséhez szükséges lakatos, 1 a vízi, vagy szélmalomok vezetéséhez szükséges molnár.

Mindezek a szakemberek helybeli szolgálattal munkára mozgósíttatnak, ha alacsonyabb katonai rangban vannak, vagy legalább a 30 évet betöltötték, vagy ha tartalékos tisztek a 35 évet betöltötték. Kivételt képeznek a műszaki csapatok, repülő, vagy tengerészethez tartozó tisztek, mely esetben legkevesebb 40 évesnek kell lennie. Mozgósítás alól való mentesség elnyerése végett, a tulajdonosok be kell mutatassák a vármegyei gazdasági hivatalnak a művelő terület nagyságát igazoló bizonyítványt, a gazdasági leltárt és a helybeli mozgósításra ajánlott személyzettel kötött alkalmazási szerződést és egy bizonyítványt, hogy személyesen, vagy pedig a felmentésre ajánlott jószágigazgató által kezeli a birtokát.

A Szentkeresztiek ősi kardja

Szentkereszt András báró, tábornok, az angol tisztkartól, az 1794-iki, franciák elleni nagy győzelem második évfordulója emlékére kapott értékes diszkardját a marosvásárhelyi ref. kollegiumnak ajánlódokta.

A Szentkereszt-kard vasa hajlékony és kicitrázott mű. Markolata: szájában összefont kígyókat tartó griffmadárnyak-alakban végződik, gazdagon aranyozva, mely ugyan már az idő teltével lekopott. Tokja bőr, pántokkal ellátva. A felső pánton „Dawies Sword Cutler & Belt Maker to hi Majesty No. 10. Sz. James Street”, majd „Leopold Toscano”, tovább: egy kivont kardos lovag-citrázat alatti: „Villiersen Couche” más helyt katonai jelvények: két keresztbetett zászló, trombita, dobok, nyilvessző vésete odébb: emelt kardot tartó lovag, alatta: „24 Aprilis 1794”

A nevezetes kard történetét ilencfalvi Szász István, ref. kollegiumi tanár, a „Marosvásárhelyi Füzetek” 1858-ik évfolyamában (24—30 l.) a következőképen írja meg:

„Az első frantzia forradalom 1794-ben még folyt, mikor a német császári seregek az angolokkal egyesülve, vívtak a frantziák ellen mind alsó, mind felső Német-országon. Az irt évben történt, hogy a császár (I-ső Ferenc), Leopold Toscana magyar huszárezredéhez, melynek kapitánya B. Szentkereszt András is vala, a York herceg vezérlete alatt állott seregből egy dragonyos ezred, a 15-ik számú csapattalék s az egyesült lovas csapatnak feladata lón a frantziáknak mintegy tízezerből álló tömege ellen megvívni. Az ütközet Villiersen Couche mellett április 24-én a B. Szentkereszt vezérlete alatt oly szerencsésen ütött ki, hogy a frantziák tiszterte nagyobb serege teljesen szétveretett.

Ez ütközet mily lealázó volt e legyőzöttekre nézve, éppen olyan nagy dicsőséget szerzett az egyesült csapatoknak, különösen pedig ezek hős vezérének, kinek vitézségét s rendíthetetlen bátorságát a vele

harcolt angol tisztek is eléggé bámulni nem győzték, kik vissza törvén hazájukba, magokkal vitték a hős magyar vezér tiszteletét és kitüntetését érdemét az angol udvarnál megismertetvén, kieszközlötték; hogy Szentkereszt I-ső Ferenc császárnak az érdemkereszt jutalomra felajánlatott.

Azonban ezzel még nem szűnt meg a nemes tisztek buzgalma feledhetetlen vezérek iránt. A győzelem napja ünnep nappá vált előttük, melyen évenként egybe gyűlve, pompás vendégséget tartottak, mikor egykori dicső vezérek egységért is poharat üríteni el nem muatták, sőt még azt sem tartották elég hála jelnek, hanem már az első vendégség alkalmával, 1795-ben azon gondolatra jöttek: hogy hálaadatoságok örök zálogául vezéreket vitézi ajándékkal, egy díszes karddal tiszteljék meg. A szép gondolat valóságossá szilárdult s a kard közös költségen, 1796. évi április 24 én, Ryan nevű kapitány által Bétsben B. Szentkereszt birtokába juttatott. A kardot két levél is kísérté, egyik angolul, mely Kraydonban, a másik frantziául, ez Londonban költ Preklington őrnagy aláírása alatt. A kard vétele után sokkal, B. Szentkereszt tábornokiméltóságra emeltetett, az Ersebet Vitézi Rende lovagiának iktatván be.

A kardot illetőleg korán elhatározta, hogy azt jótékony adomány által, felszerelve emlékirat mellett az utókor előtt is ismeretessé tegye, mint ez Aranka Györgyhöz, Hosszúaszórol 1803-ban december 1 ső napjáról írott levelének ezen szavaiból kitetszik:

„A kardom iránt sub rosa kijelentett akaratom vagy szándékom még eddig nem csüggendez, hanem jó lenne valamit erről írásban is tenni, már pedig azt senki sem cselekedné jobb izléssel, mint Aranka”.

Tervét 1804-ben végre is hajtotta, mikor e kardot a m. vásárhelyi R. f. Fő Iskola Muzéumban, mint az iskola egykori nevedéke tette le őrizet végett.

A diszkard átadása a ref. kollegiumban 1805. jun. 28 án ünnepélyes aktus keretében ment végbe. Tompa János kollegiumi tanár méltatta az ajándékozási tény jelentőségét, mely beszéd kéziratát megővendő, a ref. kollegium okmánytára a következőkben jegyzett be:

„A háládatos katonai jó emlékeztető, eléadva egy beszédber, melyet rágoni mélt. L. B. Szentkereszt András urnak, a cs. kir. apost. Felség General Majorának, az Ersebet katonai rend egyik kereszties vitézenek tiszteletére készített és midőn a háládatos Brittusoktól az 1794-iki április 24. napjának emlékeztetőre küldött drága kardot a m. vásárhelyi r. f. kollegium muzeumának ajándékozta és ugyanakkor a papi hivatalra magát elszánt és legjobb készütelű egy ifjunak felsegélésére alumíniumot rendelt volna, sok fömlősságu és rendű urak jelenlétében a marosvásárhelyi ref. kollegium nagy auditoriában 1805-ben, június 28-án el is mondott K. B. Tompa János (4: 2 iv), A kollegium könyvtárának ajándékozta Szász K. szeredai ev. ref. pap. 1885, szept. 7-én.”

A CFR. hivatalos árfolyama május hónapra

București, május 1

A CFR vezérigazgatósága rendeletet adott ki, amely szerint május hónapra a következő hivatalos valutaárfolyamokat állapította meg:

Arany frank	46.68 lei
Aranydollár	241.86 "
Angol font (papir)	679.48 "
Palesztinai tont	680.17 "
Egyiptomi font	696.90 "
Svájci frank	32.54 "
Francia frank	3.82 "
Holland forint	77.07 "
Belgas	24.39 "
Svéd korona	35.06 "
Orosz rubel	19.19 "
Aranydinár	4.10 "
Drahma	1.01 "
Márka	41.92 "
Pengő	27.27 "
Török lira	111.69 "
Olasz lira	7.24 "
Csekkorona	4.82 "
Lewa	1.70 "
Zloty	27.39 "

A fenti árfolyamok május 1-től érvényesek

Igaz volt

- Emlék -

Írta:
SZABÓ
MARGIT

Viharos nyarunk volt abban az időben. A szekrényből tulságos gyakran került elő éde: anyám harangalja és magasnyaku fekete csipkebluza.

Jöves-menés, rendezkedés és izgalmas készülődés követte az előkészületeket, hogy végül bekövetkezzék a reánk nézve olyan szörnyű vég, ami abban állott, hogy az udvarra zörgött, meg kizörgött a szekér. Szaladt a két rosszul táplált lovacska benne s az ut kanyarodónál vígan intett táj-t vissza nekünk a Laci bá' ostorhegye. Ilyenkor vad haraggal néztünk nővérkémnel mindig egymásra s hadat izentünk a nagyok világának.

Valahogy ez a nap is így kezdődött. Már kora reggel kedvetlenül ödöngtünk a nagyok sarkában.

Valamit szagoltunk a levegőben, amitől nem izlett a játék.

Néztük beszélő szemekkel egymást s ádáz figyelemmel kísértünk minden gyanus mozgást.

Nem hiába.

Tíz órakor megcsikordult a szekrény ajtója s az ágyra pedig kikerültek a bűnfelek.

Szóltar, csendesen készülődött édesanyám, a két nagyobb leány pedig kuncogva öltözködött a sarokban.

— Mennek — riadtunk egymásra. Nővérem összeszedte minden bátorságát.

— Én most megmondom nekik — dalt hősiesen, de reszketett egy kisé, mikor megindult a szoba felé. Az ajtónál aztán megállt egy keveset.

Csoda bámulattal néztem, ahogy megcsipte kicsi arcát — bizonyára nem akarta mutatni, hogy sápadt, fél. — Benyitott az ajtón s még mosolyogni is próbált.

— Mennek mamáék? — reszkírozta meg halkán.

Édesanyám bibelődött a füzőzsinórral, Későre jött a felelet.

— Igen. —

— Marisék is? — intett a leányok felé.

— Igen! — felelt megint kurtán édesanyám.

— S mi?... — faggatta nővére.

— Ti itthon maradtok!

Határozott, ellentmondást nem tűrt volt a hangja.

Nővérkém arcán elmúlt a csipés pirosága, sápadt lett, mint holdvilágnál a lilium. Meggömbült szájára nézve megértettem mindent és gyorsan inaltam a lépcső felé.

Jó magasan laktunk és hogy behallhaszon a faluba, itt szoktam lebonyolítani sirásaimat. Utközben azonban megtorpantam. Kárörvendő mosolygással nézett rám a két nagy leány. Vértáplító volt a pillantásuk s én azért is lenyeltem könnyeimet.

Nem nagyon rajongtak értem. Ellenséget láttak bennem.

Távol homályosan ködlött már előttem a szerelem s valami eltorzított, furcsa iszonyattal néztem. Mikor gavallérok jöttek, gondosan és komolyan ültem a leányok sarkában. Figyeltem őket. Egy szál virág, egy ártatlan ujjbegy megcsókolás nem maradt látatlan éles szemem előtt. E-eket aztán nagy körülkerítéssel — és nem tagadom — kevés színezéssel mindig igyekeztem a lehető leggyorsabban átadni édesanyámnak.

Egy gavallért — emlékszem — különösképpen utáltam. Ha este talált hozzám jönni, kilenc óra után már megindítottam ellene a lavinát. Szembekönyökölttem vele és akkora benyelő ásitásoknak jártam végre, hogy sajgott az álcsontom tőle.

Amit megtehetsz ma,
ne halaszd holnapra!

május 15 lesz a 3-ik
osztály huzása!
Biztosítsa azonnal szerencsáját!

Nem sokat értem vele.

— Álmos Macóka? — kérdezte és meg sem mozdult az „a biz én, elég késő van” dühös feleletemre.

Egyszer tudom, addig merészkedtem, hogy elővittem az órát, aztán éppen a gavallér orra elé tettem az asztalra. Ezzel csunyán jártam volt.

Hunyorított egyet az anyám s én már nem vártam az idő telését. Ellenkezőleg,

minden késedelmes percért külön halás voltam a fiatal urnak, mert ami elmenése után jött, annál kellemetlenebb emlék csak a fészülködés gyermek életemből.

Mondom, az ilyenekért nem nagyon rajongtak értem a nagy leányok.

Nehezen nyeltem el a sirást előttem, de hogy ne örüljenek, hősiesen kitartottam.

(Befejezése a jövő számban)

Székely Ujság utmutatója

Törvények, rendeletek, minisztertanácsi határozatok, döntések

Ismerteti: Dr. MOLNÁR D. EMIL (Covasna)

A munkaszerződésekről szóló törvény legújabb módosítása is előírja, hogy a munkaadó köteles évente rendes, úgynevezett pihenésre szolgáló szabadságot adni alkalmazottjának, akár kézi munkás, akár irodai alkalmazott az illető. Ezen szabadság a fent előbb említetteknek, ha 1—3 évi szolgálatot töltöttek: 7 nap; 3—5 év esetén 10 nap; 5—10 év esetén 14 nap és minden további évről egy nap. Az utóbb említett alkalmazottaknál 1—3 év esetén 10 nap, 3—5 év mellett 14 nap, 5—10 év esetén 21 nap s minden további évről egy nap, egészen a legmagasabb 30 napi szabadságig.

Ugyancsak szabályozza a felmondás kérdéséről is a módosító törvény. Előírja, hogy a felmondás határozatlan időtartamra kötött munka-szerződés esetén legalább 14 nappal közlendő írásban és a felmondás indokának megjelölésével. Ha a munkaszerződés már több mint 10 éve áll fenn, úgy a fenti felmondás legalább 30 nappal előbb közlendő.

A legújabb pénzügyi törvények is fent tartják azon régebbi szabályt, mely szerint a pontosan fizetők részére adóengedmény, míg a késedelmes fizetőkkel szemben adóemelés eszközölendő. Az adók befizetése változatlanul negyedévenként esedékes. Aki a negyedév első felében befizeti az arra a negyedévre járó adókat, az 5% os adóleszállításban részesül. Az pedig, aki az első negyedévben rendezti teljesen az egész évről kirótt adóit, — 7% os engedményt élvez. Ugyanezen 7% os kedvezmény áll fenn azon örökös részére, aki a kirótt öröklési illetéket az esedékesség első 45 napján teljes egészében befizeti. Ezen leszállításokat a befizetés alkalmával az illető adóhivatalnok eszközölni köteles. Jól tesszük, ha adókönyveskét váltunk és abba is bevezetjük. Érdekes intézkedése az újabb törvénynek az, hogy bár az adók negyedévenként váll-

nak esedékessé, mégis van eset, mikor az adófizető elveszti ezen negyedévi részletfizetési kedvezményt. Maggedig: egyszerre esedékes az egész évi adó azon adófizetővel szemben, aki lakhely változását egy hónappal előre kérelemmel a régi lakásra illetékes adóhivatalnál be nem jelenti s ugyanakkor az új lakbérleti szerződést, illetékeztve, nem csatolja kérelméhez.

Megemlítenéd még a nagyközönség szempontjából a következő: Ha adóvégrehajítás során ingóságokat árvereztek el, de az árverési vevőre ráütött vételár feltűnően komolytalan (az elárverezett tárgy valószínű értékehez képest), akkor a vevőnek a megvett tárgyat nem adható és annak kellő megőrzéséről az illető adóhivatalnok köteles gondoskodni mindaddig, míg vagy 5 nap alatt az ezen áron történt eladást, a felsőbb pénzügyi hatóság jóvá nem hagyja vagy pedig újabb árverés tartását el nem rendeli.

Nem foglalhatók le az adóvégrehajítás rendén, mint eddig is — a következő tárgyak: Ágyak, ágyhuzatok, ruházatkészletek, házihasználatra okvetlenül szükséges tárgyak. Két igás állat, egy tejelő tehén, vagy 2 kecske, vagy hat juh, az ezen állatok számára két hónapra szükséges takarmánnyal együtt. Nem foglalható le a vetőmag, a szekér, az eke és más hasonló munkára vagy szállításra szánt eszközök. Nem foglalható le a bármiféle foglalkozásban a végrehajtást szenvedő számára szükséges könyv, gépek, eszközök és felszerelések, az utóbbi három csoport mentessége csak 15.000 lej értéken alul, továbbá a katonai felszerelési tárgyak.

Újabb intézkedés az, hogy a pénzügy, ha az eset fennforog, — a kereskedelmi és ipari adó, továbbá a forgalmi adó be nem fizetése miatt, az illető adós ellen csődöt is kérhet.

A „Kézdi”-szövetkezet megtartotta ötödik rendes közgyűlését

Az utóbbi időben mind gyakrabban hallunk a „Kézdi” szövetkezet működéséről s örömmel tölt el az a tudat, hogy ez az intézmény szép eredménnyel halad hivatása útján.

A haladás útjának eddig legszebb állomása volt a szövetkezet 5-ik évi rendes közgyűlése, melyet a ref. tanácsteremben ápr. hó 30-án a helyi és vidéki részvényesek nagyszámu részvételével tartottak meg.

Az igazgatóság nevében ifj. Kovácsy Bálint terjesztette elő az igazgatósági jelentést, melyből megtudtuk, hogy a szövet-

kezett lejegyzett alaptőkéje 91.500 lej, melyből kifizetetlen még 16.000 lej. Az elmúlt évben a szövetkezet 36.000 liter tejet, 4.000 kg. vaját és 1.200 kg. tejelet hozott forgalomba, mintegy 520.000 lej értékben. Az elmúlt év mérlejét felülvizsgálta a „Szövetkezet” kolozsvári szövetkezeti központ és a bucaresti szövetkezeti központ felügyelője is és ezeknek a szerveknek a hozzájárulásával a szövetkezet felszerelésének 50% át leírhatta. Ezenkívül adókra és költségekre is jelentős összeget tartalékolhattak. Az ezek után fennmaradt 92.000 lej tiszta nyere-

ség a közgyűlés rendelkezésére áll, melyet a közgyűlés — elfogadva az Igazgatóság előterjesztését — a következőképp osztja fel: Rendes tartálék alaphoz csatol 4500 lei, kulturális alaphoz 1000 lei, a többi felosztja részvényesei között és részvényenként 5% ot, vagyis 25 lei kifizetését rendeli el, minden kifizetett részvény után.

Az igazgatóság jelentését, valamint a Győrbíró Andor szentkatolnai földbirtokos által előterjesztett felügyelő bizottsági jelentést örömmel vette tudomásul a közgyűlés és a felmentvényt megadta.

A megüresült ig. és felügyelő bizottsági tagsági helyeket részben új tagokkal, részben a régiakkal tölti be a közgyűlés, Igazgatósági tagok: Kanabé Sándor kvhelyi, Boczásy Imre dálnoki, Solyom Béla sárfalvi pléb., Imreh Ferenc szászfalvi, Mara Balázs szentkatolnai birtokosok lettek. Felügyelő bizottsági rendes tagokul Győrbíró András szentkatolnai, if. Jakabos Antal nyujtódí, Forró Béla markosfalvi, póttagoknak: Kocsis Benedek markosfalvi, Erőss Béla sárfalvi, Mágóri Mózes kvhelyi birtokosokat választotta a közgyűlés.

A közgyűlés során Babos Ferdinand sárfalvi részvényes a tej árának felemelését kérte.

A kérdéshez Solyom Béla plebános szolt hozzá és kifejtette, hogy a jelenlegi körülmények között a tej árának emelése nem lehetséges.

Kanabé Sándor egy korábbi igazgatósági gyűlés határozataként bejelenté, hogy az igazgatóság a sárfalvi-nyujtódí vonal részére hajlandó egy tej-főző gépet vásárolni s azáltal lehetővé tenni, hogy ez a vonal csak tejszint szállítson a szövetkezetnek további feldolgozásra, míg a lefőlőzött tej ezen a vonalon takarmányozási célokra visszamaradjon.

A közgyűlés a bejelentést örömmel fogadta s az indítvány kivitelével megbízta az igazgatóságot.

Szükségessé vált a szövetkezet munkaterületének kibővítése s azt a közgyűlést az alapszabálynak megfelelő módosításával az egész kézdijárás területére kiterjesztette.

A közgyűlés élénk dokumentuma volt a szövetkezeti érzés fejlődésének s minden remény megvan arra, hogy a részvényesek támogatni fogják teljes erejükkel szövetkezetüket, hogy a célkitűzéseit megvalósíthassa s tovább fejlődjék és virágozhassék.

Piaci árak:

Târgul-Săucescu, május 4.		
Buza mázsája	—	420 Lei.
Rozs	—	340 "
Arpa	—	400 "
Zab	—	450 "
Kukorica	—	440 "
Lencse	—	600 "
Burgonya	—	150 "
Alma kilója	—	16 "
Tojás darabja	—	125 "
Tyúk 1	—	60 "
Csirke párja	—	50 "
Pulyka	—	160 "
Tej literje	—	4 "
Vaj kilója	—	80 "
Orda kg.-ja	—	20 "
Turó	—	36 "
Juhsajt kilója	—	22 "
Saláta 1 fej	—	6 "
Czeller 2 db	—	1 "
Retek 5 db	—	2 "
Cékla 1 darab	—	2 "
Zöld hagyma (friss) 2 kötés	—	3 lej

Nr. G. 1722/1938

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel delegat prin aceasta publică că în baza deciziei No. G. 1722/1938 a Judecătorei Mixte din Tg.-Săucescu în favoarea reclamantului v. d. lui Alexandru Kirschner dom. în Tg.-Săucescu repr. prin adv. Dr. Ivan Herepei dom. în Tg.-Săucescu pentru încasarea creanței de 1100 lei capital și acc. se fixează termen de licitație pe ziua 16 luna Maiu anul 1939 la ora 15 p. m. la fața locului în comuna Lemnia (Velenca) No. casei 90 unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: 1 credenț 1 masă de lemn, 1 cuier de masă în valoare de 1650 Lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare. Tg.-Săucescu, la 28 Aprilie 1939 portărel Drăguș

Női kézitáskák

a legujabb minta szerint, megérkeztek a Kovács hírlapirodába olcsó árak! Szép választék!

H I R E K

1.9.3.9.
Május
6.

„SZÉKELY UJSÁG”

(egyesülve a SZÉKELY HIRLAP-pal)
társadalmi és közgazdasági hetilap

A „Székely Ujság”-ot
néhai MOLNÁR EMIL
a „Székely Hírlap”-ot
BIRÓ LAJOS alapította.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Félévre — 80 lej. Egy hóra — 14 lej
Negyedévre 40 lej. Külföldre egy évre 280 lej

TÁJÉKOZTATÓ:

Szolgáltatás gyógyszer-tár vasárnap a Szini-patika, mely egész napon nyitva. — Ugy-szintén e héten keresztül a Szini gyógyszer-tár a szolgáltatás, vagyis a déli órákban is nyitva és éjszakánként szolgálatban van.

Vonatok érkezése

Târgul-Săucescu-ből indul Braşov felé 5⁵⁵
14³⁰, 19⁵⁰,

Târgul-Săucescu-re érkezik Braşov felől
9³¹, 16³⁰, 21³⁰,

— Megkezdette működését a Magyar Népközség bukaresti irodája A Romániai Magyar Népközség bukaresti irodája a múlt héten megkezdte működését dr. Mikó Imre ügyvéd vezetésével. Címe: Conziliul Superior Național al F. R. N., București 3, Calea Victoriei 128 a et. II.

— A gázárlatok beszerzésének határideje. A Kamarák Szövetsége közli, hogy a gázárlatok megrendelésének határidejét május 31-ig meghosszabbították.

*) Jönnék a színészek. Kozma Hugó színtársulata máj. 10. én, szerdán kezdi meg 10 napra tervezett előadásait. Megnyitól: Francia szobalány. Ujdonságok: Egy bolond százat csinál, Nincs szebb, mint a szerelem, Bubu, Angyalt vettem feleségül, Havasi nap-sütés stb. Bérletgyűjtést Huber Ernő titkár végzi.

— A raktárkönyvek vezetése. Mind-azok a kereskedők, akik egyes cikkeket a gyártól szereznek be, kötelesek raktárkönyvet vezetni. Ez a raktárkönyv nem esik bélyegzés alá, csak láttatni kell a pénzügyigazgatóságnál, mint a listakönyvet. E könyvbe csakis a gyártól kapott számlákat kell bevezetni, még pedig: dátum, gyár neve, a számla száma és összege. Kivezetni nem kell semmi eladást. A könyv alakja ugyanolyan, mint az eddigi pénztárkönyv volt. A számlákat április 1-ig visszamenőleg kell bevezetni. Fenti könyvet minden kiskereskedő köteles vezetni, aki gyártól vásárol.

— Az „Ellenőr” Tóth Sándor lapjának most megjelent száma Ady Endrének „A lavaszak alkonyata” c. gyönyörű versét eleveníti fel vezetőhelyen. A lap berlini munkatársa, Tóth Bálint nagy érdekességű cikket közöl „A német közgazdaság nagy kérdései” címen. Színes írás a szerkesztő cikke dr. Elfer Aladár francia kitüntetéséről, ifj. Kubán Endre cikke: Székelyek fészekrakása Kanadában stb. A közgazdaság különösen figyelemre méltó, mert az „Ellenőr” új száma beszámol az erdélyi és bánáti piac legutóbbi eseményeiről.

*) Dr. Kovács Andor orvos hazaérkezvén, rendelését újból megkezdte Főter 10. szám alatt.

No. G. 3496/1934.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE

Subsemnatul portărel delegat prin aceasta publică că în baza deciziei No. G. 3496/1934 a Judecătorei Mixte Tg.-Săucescu în favoarea reclamantului Ordinul Franciscanilor dom. Estelnic repr. prin avocatul Dr. Ivan Herepei din Tg.-Săucescu pentru încasarea creanței de 1325 lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 16 luna Maiu anul 1939 la orele 12 a. m. la fața locului în com. Estelnic unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: 1 care cu oși de lemn 600 lei, 1 cal negru 1500 lei, 200 buc. scânduri 2 m. lungi 400 lei, 1 scrân cu 3 sertare 400 lei, und dulap pt. haine 500 lei, în valoare de 3400 Lei.

In caz de nevoie și sub prețul de strigare Târgul-Săucescu, la 28 Aprilie 1939 Drăguș portărel

Tipografia MINERVA Târgul-Săucescu 1939

Apróhirdetések

E hirdetések hivatalos árszabály szerint tíz sorig szavanként számíttatnak. Minden hirdetés előre fizetendő

Marcușa—Márkosfalva határában fekvő Szini-féle kaszálók fűtermését eladom. — Dr. HEREPEI

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy betegség miatt

ideiglenesen bezárom az üzletet.

Kérem a nagyérdemű közönség további pártfogását. CLOOS KÁROLY.

Kettő szoba, konyhából álló emeleti lakás kiadó

Értekezni KOVÁCS KELEMENNÉL.

A sétatéri tennispályák

május első napjaiban megnyílnak. Játsszani akarók jelentkezzenek MOLNÁR JÓZSIÁS tanárnál, aki az eltávozó Neuman Ernő volt alapítványi ig. tag. munkakörét átvette

Jó családból való fiut

tanulónak felvesz KARÁCSONY borbé y.

Ingatlan könyvek helyes kiállítása a KOVÁCS-hírlapirodában naponként d. u. 3—6 óráig.

Kiadó 1 szoba, konyhas lakás mellékhelyiséggel. Érdeklődni Nagy Kálmánnál

Főtér közelében, emeleten

3 szoba konyha (Pal Sándor szabó-féle) jun. 15-től kiadó. — Értekezni lehet DOBÁL-nál (Szini-patika)

Carmen Sylva ut 35 számú ház

kerítél, nagy udvarral azonnali beköltözéssel kiadó, esetleg eladó. Érdeklődni lehet a kiadó. hivatalban.

Szántó és kaszáló eladó

Az állomás mellett 15 hold szántó, a Bolánál több hold kaszáló ELADÓ — Bővebb felvilágosítás Bothár vezérigazgatónál kapható

Orbán Balázs: „Székelyföld leírása” című könyvsorozat bármelyik kötetét megvásároljuk. Cím a kiadóban,

Diétás koszt

jó házai kapható. Cím a kiadóban

Férfiszabó műhelyemet

athelyeztem a Reg. Ferdinand (Vasul ucca) 10 sz. házba a Primăria mellett

8. udvartér 2 számú

saját házamba (volt Soós György féle ház) A n. e. közönség további szíves pártfogását kéri tisztelettel:

MIHÁLY JÁNOS férfiszabó Tg.-Săucescu.

Az ingatlan könyv

kitöltésére vonatkozó

törvény-rendelet

magyar fordítása beszerezhető a KOVÁCS-hírlapirodában — — — Ára 10 lej

Ugyanitt kaphatók az

ingatlan ellenőrző könyvecske

valamint az ehhez szükséges nyomtatványok.

No. G. 639/1938

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel delegat prin aceasta publică că în baza deciziei No. G. 639/1938 a judecătorei mixte Tg.-Săucescu în favoarea reclamantului Szócsa Maria dom. în Valea-Seacă repr. prin avocatul Dr. Herepei Ivan din Tg.-Săucescu pentru încasarea creanței de 1315 lei cap. și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 17 luna Maiu anul 1939 la ora 10 a. m. la fața locului în com. Poiană casa No. 45 unde se vor vinde prin licitație publică judiciară 1 ogindă de toaletă cul. cart. 600 lei, 1 dormează 300 lei, 1 dulap cu 2 uși castoric 400 lei, 2 noptiere castoria 300 lei, 1 lampa de mijloc 300 lei, 1 casten cu 3 sertare 400 lei, 3 purcei albi de 4 luni 2000 lei, în valoarea de 4300 lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare Târgul-Săucescu, la 28 Aprilie 1939 port. Drăguș